

**Висновок про якість освітньої діяльності,
внутрішню систему забезпечення якості освіти за результатами
самооцінювання освітніх і управлінських процесів за напрямом
"Система оцінювання навчальної діяльності учнів
у 2022/2023 навчальному році"**

Відповідно до закону України «Про середню освіту», Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09 січня 2019 року № 17, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 березня 2019 року за № 250/33221, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти школи, затвердженого наказом директора № 128/01-01 від 22.11.2019, наказу директора ліцею «Про створення робочої і моніторингової групи та проведення комплексного самооцінювання» від 05.12.2022 р. №169-од, з метою аналізу стану сформованості та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в школі і вдосконалення освітніх і управлінських процесів, що впливають на результативність діяльності закладу, протягом 2022-2023н.р. було проведено комплексне самооцінювання внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу, в ході якого здійснено моніторингові дослідження напрямку «Система оцінювання здобувачів освіти» в освітній діяльності ліцею.

З метою організації чіткої роботи для здійснення самоаналізу створено робочу і моніторингову групи, які очолювали Уграк В.В., заступник завідувача Раківчицької філії, Лазорко Н.Б., вчитель математики Коломийського ліцею №5 ім. Т.Г.Шевченка, старший вчитель.

Напрямок «Система оцінювання здобувачів освіти» передбачав вивчення наявності відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень; застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти; спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання.

Для оцінювання виконання (вимірювання) напрямків, були використані критерії оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти, затверджені наказом МОН від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти», у редакції наказу МОН «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 09 січня 2019 року № 17» від 04.02.2020 № 127.

Для проведення самооцінювання освітньої діяльності і забезпечення отримання релевантної інформації, всебічного вивчення та об'єктивного самооцінювання системи оцінювання ліцею моніторингова група використовувала такі методи збору інформації: опитування учасників освітнього процесу (анкетування); спостереження (за освітнім середовищем, проведенням навчальних занять тощо).

В анкетуванні взяли участь 186 здобувачів освіти, 187 батьків учнів, всі вчителі опорного закладу. До опитування було залучено учнів 5, 8-9, 10-11 класів та відповідно батьків учнів 4, 5, 8-9, 10-11 класів.

У ході спостереження за навчальним заняттям моніторингова група звертала увагу на оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття, зокрема, реалізацію засад формувального оцінювання.

2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень

Навчальні досягнення здобувачів освіти у закладі здійснюється за наявними й оприлюдненими на сайті закладу критеріями, правилами та процедурами, які враховують компетентнісний підхід у навчанні, спрямований не на відтворення знань, а на вміння застосовувати ці знання. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти розробляються вчителями на основі рекомендацій МОН та з огляду на особливості предмету (курсу), який вони викладають, умови роботи закладу освіти, структуру освітньої програми. Робоча група систематизувала критерії оцінювання з усіх навчальних предметів і розмістила на сайті ліцею. Критерії оцінювання педагогі розробляють для забезпечення чіткості, аргументації та усвідомлення здобувачами освіти виставленої оцінки. За результатами анкетування: для оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 75,8% педагогів адаптують критерії МОН до умов роботи закладу, 11,3 % розробляють власні критерії оцінювання (в тому числі спільно з дітьми), 12,9 % використовують виключно рекомендації МОН. За результатами бесід, спостережень та анкетування 51 % педагогів закладу освіти для оцінювання здобувачів освіти використовують поточне, формувальне та підсумкове оцінювання, 49 % практикують на уроках само- та взаємооцінювання учнів. 57,3 % здобувачів освіти вважають, що педагоги сприяють більш ефективному зворотньому зв'язку саме завдяки формувальному оцінюванню, яке є мотиваційним чинником та показником прогресу у навчанні здобувача освіти. Формувальне оцінювання сприяє створенню позитивної самооцінки, підтримці мотивації до навчання, запобіганню побоюванню помилитися. 95,7 % здобувачів освіти в ході анкетування відповіли, що ознайомлені з критеріями оцінювання навчальних досягнень, які розміщені на сайті закладу освіти, або отримали від педагогів. 93,6 % батьків згідно анкетування отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень учнів, але іноді або ніколи – 6,4%. Учні отримують необхідну інформацію щодо критеріїв оцінювання навчальних досягнень і розуміють їх. Про критерії, за якими оцінюються навчальні досягнення, 42% педагогів ознайомлюють здобувачів освіти на початку навчального року, 50 % педагогів інформують про критерії оцінювання перед вивченням кожної теми, 27 % педагогів ознайомлює з критеріями оцінювання дітей індивідуально. 16 % педагогів мають роздруковані критерії оцінювання навчальних досягнень зі свого предмета і роздають їх кожному здобувачу освіти або мають у власному кабінеті. 95,7 % здобувачів освіти підтвердили, що отримують

інформацію про критерії, правила і процедуру оцінювання навчальних досягнень від вчителів, і ця інформація для них є зрозумілою.

В закладі освіти контролюється дотримання принципів академічної доброчесності у ході оцінювання навчальних досягнень учнів. На виставлення оцінки не впливають ніякі інші чинники, крім навчальних. 38 % батьків вважають, що навчальні досягнення їхньої дитини учителі оцінюють справедливо, 32,6 % - переважно так, 1 % батьків не згодні з оцінкою вчителя. 47,8 і 48,4 % здобувачів освіти вважають справедливим та об'єктивним оцінювання педагогами закладу освіти своїх навчальних досягнень.

2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в закладі спрямоване на розвиток учнів та коригування результатів навчання. У закладі освіти наявний перспективний план внутрішнього моніторингу результатів навчання здобувачів освіти. На 2022-2023 навчальний рік сплановано моніторинг початкових досягнень учнів за результатами семестрів і навчального року. Результати моніторингових досліджень розглядаються на засіданнях педагогічної ради. За підсумками моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти. У закладі освіти один раз на семестр проводяться моніторинги результатів навчання здобувачів освіти, відбувається постійний аналіз динаміки навчальних досягнень учнів на засіданнях педагогічної ради, шкільних предметних спільнот. Через результати навчальних досягнень досліджується адаптація новоприбулих учнів, прослідковується співвідношення між результатами моніторингів та річним оцінюванням з навчальних предметів і курсів. За результатами аналізу динаміки навчальних досягнень приймаються педагогічні та управлінські рішення щодо їх коригування. За результатами анкетування майже 100% батьків отримують зворотній зв'язок з педагогами закладу освіти в тій чи іншій формі і з різних питань (від усіх вчителів – 20,3%; від більшості – 31,6%; від окремих вчителів – 19,3%; у поодиноких випадках – 28,9%). Педагогічні працівники за допомогою оцінювання відстежують особистісний поступ здобувачів освіти, формують у них позитивну самооцінку, відзначають досягнення, підтримують бажання навчатися, запобігають побоюванням помилитися. Вчителі 4-х класів, які працюють в умовах реалізації НУШ, ведуть спільно з дітьми учнівські портфоліо, заповнюють свідоцтва досягнень. 20,4 та 61,3% здобувачі освіти в основному усвідомлюють, з якою метою здійснюється оцінювання їх початкових досягнень, але 11,3% не розуміють, для чого здійснюється оцінювання. Зокрема, 20,4% це пов'язують з відстеженням індивідуального прогресу.

2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання

Система оцінювання у закладі освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання. В ході здійснення моніторингу

членами моніторингової групи було відвідано уроки впродовж березня-квітня 2023р. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у ліцеї та його філіях здійснюється за наявними й оприлюдненими на сайтах критеріях оцінювання. Як правило, більшість вчителів, чиї уроки було відвідано, мають розроблені критерії оцінювання (буклети, брошурки тощо). Також в окремих філіях розміщено QR – коди критеріїв оцінювання. Критерії оцінювання навчальних досягнень розроблені вчителями на основі рекомендацій МОН та з огляду на особливості предмету. Відповідно до результатів спостереження за навчальними заняттями у 1-4 класах можна зробити висновок, що вчителі акцентують увагу на досягненнях учнів, мотивують та підтримують бажання вчитися. Педагоги застосовують формувальне оцінювання, спрямоване на реалізацію компетентнісного підходу. У 1-4 класах приділяється значна увага самооцінюванню та взаємооцінюванню. В загальному в 1-11 класах окремі вчителі впроваджують формувальне оцінювання та самооцінювання (94%). У 5-11 класах під час проведення контрольних, самостійних, тестових перевірочних робіт вчителями застосовуються різнорівневі завдання та свій формат оцінювання кожного завдання. Аналіз відвіданих уроків показав, що вчителі, які працюють в 1-11-х класах приділяють значну увагу елементам формувального оцінювання, періодично проводять взаємооцінювання та самооцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти, здійснюють аналіз навчальних досягнень учнів, мотивуючи їх на досягнення результату, намагаються будувати партнерські відносини із своїми вихованцями. Під час анкетування 78,1% учнів переконані, що відповідально ставляться до навчання, 15,1 % вважають, що освітній процес у закладі освіти не сприяє відповідальному ставленню до навчання. 76,9% здобувачів освіти впевнені, що результати навчання залежать виключно від їх праці, водночас 53,8 і 41,4 % опитаних відповідно не відкидають важливості рівня викладання предметів та допомоги батьків. Педагогічні працівники надають здобувачам освіти необхідну допомогу в навчальній діяльності. Партнерські відносини з вчителем щодо покращення навчальних досягнень відчуває 44,1% учнів. Під час проведення уроків педагоги вислуховують і враховують думку здобувачів освіти (41,4% та 44,1%). Учні в основному задоволені освітнім процесом у закладі освіти. Це підтвердили 55,4 % опитаних, 23,1 % опитуваних погоджуються з цим, але щодо окремих предметів. З метою формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання педагогічні працівники закладу в системі оцінювання навчальних досягнень використовують прийоми самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти. 11,3% відсотків здобувачів під час опитування відзначили, що здійснюють самооцінювання навчальних досягнень на всіх уроках, 54,3 % опитаних школярів систематично беруть участь у само - та взаємооцінюванні на окремих уроках, 25% - дуже рідко, 6% - ніколи.

Враховуючи важливість успішної реалізації в освітньому процесі вказаного напрямку, поглиблення теоретичних знань і вдосконалення практичних умінь педагогів, було проведено засідання предметних методичних об'єднань «Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти», форма проведення – круглий стіл (квітень-травень 2023 року). Результати самооцінювання за напрямом «Система

оцінювання здобувачів освіти» розглянуто на засіданні педагогічної ради 30 травня 2023 року, протокол №18 .

